

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี 2) วิเคราะห์การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองศรีราชา โดยประยุกต์แนวคิดด้านธรรมาภิบาล และ 3) สรุปเป็นบทเรียนในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ทำการศึกษาโดยการประเมินการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองศรีราชาตามหลักธรรมาภิบาลใน 6 มิติ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองศรีราชา ผู้นำชุมชน และประชาชน สังกัดการดำเนินการดำเนินงานและผลของการดำเนินงานในพื้นที่ของเทศบาลเมืองศรีราชา และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า 1) หลักนิติธรรม เทศบาลเมืองศรีราชาได้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการออกกฎระเบียบต่าง ๆ นโยบายและแผนงานมาจากปัญหาและความต้องการของประชาชน และบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเสมอภาค 2) หลักคุณธรรม มีหน่วยงานตรวจสอบภายในและภายนอกเพื่อป้องกันการทุจริต คอร์รัปชัน ให้ประชาชนมีบทบาทในการตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับบุคลากรและประชาชน 3) หลักความโปร่งใส มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ ให้กับประชาชน และมีช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นและข้อร้องเรียนจากประชาชน 4) หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลได้บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้าน สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและกระบวนการพัฒนา รวมทั้งการเฝ้าระวังและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5) หลักความรับผิดชอบ มีผู้บริหารและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานที่ชัดเจน มีความรวดเร็วในการแก้ปัญหา โดยการลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน สามารถใช้งบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ 6) หลักความคุ้มค่า การบริหารโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ตลอดจนอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติภายในท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ เสียสละและความมุ่งมั่น บุคลากรมีความรู้ ทักษะ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี มียุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการด้านสิ่งแวดล้อมชัดเจน มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ การนำเทคโนโลยีมาใช้ สร้างวัฒนธรรมและค่านิยมที่ดีในองค์กร จุดอ่อน ได้แก่ บุคลากรในระดับปฏิบัติงานไม่เพียงพอ นโยบายยังไม่ครอบคลุมปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งหมด และโครงสร้างการบริหารยังมีลักษณะเป็นระบบราชการ ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าเป็นบางกรณี ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาส ได้แก่ พื้นที่แหล่งเศรษฐกิจและแหล่งท่องเที่ยวความร่วมมือจากผู้นำชุมชนและประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ ข้อจำกัด ได้แก่ เป็นที่ราบเชิงเขา เสียบชายฝั่งทะเล ทำให้ได้รับผลกระทบจากน้ำเสีย และขยะจากพื้นที่ข้างเคียง ประชากรแฝงไม่ให้ความร่วมมือ และไม่สามารถควบคุมผู้รับเหมาที่นำงานไปจ้างต่อได้

บทเรียนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ ความมุ่งมั่นและเสียสละของผู้บริหาร การให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วม มีการศึกษาความเหมาะสมของโครงการและตรวจสอบติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สร้างจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกและองค์กรต่าง ๆ

The objectives of this research were: 1) to examine environmental management performance of Sriracha Municipality; 2) to analyze environmental management of the municipality by applying the good governance concept; and 3) to conclude lessons learned on environmental governance for other local authorities. The study evaluated environmental performance of Sriracha Municipality in 6 dimensions which are Rule of Law, Virtues, Transparency, Participation, Accountability and Economy. Data were collected by interviewing the municipality's administrators and officers, local communities' leaders and people, observation, and documentary review.

It was found that: 1) Rule of Law: Sriracha Municipality has been listening to the people on rule and regulation issuing. Policies and plans were derived from problems and needs of the people. Enforcement of the rules and regulations was fair; 2) Virtues: There were internal and external audit agencies to prevent corruption. The municipality gave the public a role in monitoring its operations, and promoted morality and ethics among the staff and the people; 3) Transparency: The municipality provided information through the media and opened several channels for opinions and complaints from the people; 4) Participation: The municipality's management involved people in every aspect, encouraged people to participate in decision-making and development processes including in monitoring and conserving natural resources and environment;

5) Accountability; Top administrators and staff had clear responsibilities, quickly responded to the problems by reducing steps in the operation. The budget on environment and quality of life was used efficiently; 6) Economy: The municipality applied the Sufficiency-Economy Philosophy by using resources economically as well as conserving and rehabilitating the local resources. The quality of life of local people was better, with better environment. Internal factors which are the strengths include leaders with good vision and commitment, personal with knowledge, skills, continuous self-development and good cooperation, having environmental strategies, plans and projects, sufficient budget, adopting technology for the management system and creating good culture and values in the organization. The weaknesses are insufficient personnel at the operation level, environmental policies do not cover all issues, and bureaucratic administrative structure causing delayed decision-making in some cases. External factors which are the opportunities include the area is in the economic development area and a source of attraction, and cooperation from community leaders. The threats are the area is a coastal plain along the foot of the hill causing difficulty in controlling wastewater and solid waste from nearby areas, unregistered population do not cooperate, and unable to control the contractors to hire subcontractors.

Lessons for other local authorities are the vision and commitment of the executives, focusing on conserving resources and environment, strengthening communities capacity, promoting participation, studying the suitability of projects with continuous monitoring, raising people 's awareness on environmental conservation and getting cooperation from external organizations.